

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 02. novembra 2020. godine
Ref. br.:RK 1635/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI12/20

Podnosilac

Hamijete Dinarama-Daija

Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Hamijete Dinarama-Daija, sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS) od 29. avgusta 2019. godine.
3. Podnositeljka zahteva je presudu [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća PKVS od 29. avgusta 2019. godine primila 4. septembra 2019. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su, prema navodima podnositeljke zahteva, povređena njena prava zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. Protokola 1 (Zaštita imovine) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 22. [Procesuiranje podnesaka] i članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2018 (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 15. januara 2020. godine, podnositeljka zahteva je putem pošte dostavila svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 27. januara 2020. godine, predsednica Suda je u slučaju KI11/20 imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Selvete Gërxhaliu-Krasniqi i Bajram Ljatifi (članovi).
8. Dana 27. januara 2020. godine, u skladu sa pravilom 40.1 (Spajanje i razdvajanje podnesaka) Poslovnika, predsednica Suda je naložila spajanje zahteva KI12/20 sa zahtevom KI11/20.
9. Dana 5. februara 2020. godine, Sud je obavestio podnositeljke zahteva u slučajevima KI11/20 i KI12/20 o registraciji i spajanju zahteva.
10. Istog dana, Sud je obavestio PKVS o registraciji zahteva i njihovom spajanju.
11. Dana 10. juna 2020. godine, Sud je tražio od PKVS da dostavi Sudu povratnice koje dokazuju kada su podnositeljke zahteva primile presudu [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća PKVS od 29. avgusta 2019. godine.

12. Dana 12. juna 2020. godine, PKVS je dostavio Sudu tražena dokumenta.
13. Dana 8. septembra 2020. godine, Sud je u skladu sa pravilom 40 (3) Poslovnika odlučio da se zahtevi KI11/20 i KI12/20 razmatraju odvojeno, kao individualni slučajevi, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje.
14. Dana 9. septembra 2020. godine, Sud je obavestio podnositeljke zahteva u slučajevima KI11/20 i KI12/20 i PKVS o razdvajanju zahteva.
15. Dana 14. oktobra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

16. Dana 15. septembra 2010. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) privatizovala je društveno preduzeće DP "Agimi" u Đakovici u kojem je podnositeljka zahteva je bila radnica preduzeća u određenom vremenskom periodu.
17. Dana 22. decembra 2011. godine, putem sredstava javnog informisanja objavljen je konačni spisak radnika sa legitimnim pravima na udeo u prihodima od 20% od privatizacije DP "Agimi", Đakovica (u daljem tekstu: konačni spisak), a takođe utvrđen je 14. januar 2012. godine kao krajnji rok za podnošenje žalbi PKVS-u protiv konačnog spiska.
18. Neodređenog datuma, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu KAP zbog toga što nije uvrštena na konačni spisak.
19. Dana 13. decembra 2011. godine, KAP je svojom odlukom odbio, kao neosnovanu, žalbu koju je izjavila podnositeljka zahteva.
20. Dana 13. januara 2012. godine, podnositeljka zahteva je podnela žalbu Specijalizovanom veću PKVS zbog toga što nije uvrštena na konačni spisak.
21. Dana 13. aprila 2012. godine, KAP je dostavio odgovor na žalbu, navodeći da podnositeljska zahteva nije pružila dovoljno dokaza kojima bi se potvrdio kontinuitet radnog odnosa, navodeći da podnositeljka zahteva u vreme privatizacije nije bila registrovana kao radnica u DP "Agimi".
22. Dana 4. septembra 2013. godine, Specijalizovano veće PKVS je donelo presudu [SCEL-11-0075] kojom je odlučilo da se: "[...]; *III. odbijaju kao neosnovane* [...]", žalbe žalilaca "[...] *5. Hamijete Dinarama-Daija (C 0017)*".
23. Specijalizovano veće je pod tačkom III. presude [SCEL-11-0075] odbilo žalbu podnositeljke zahteva kao neosnovanu obrazlažući da podnositeljka zahteva nije dostavila nijedan dokaz radi razmatranja i izvođenja kao što je predviđeno stavom 4. člana 10. (Prava zaposlenih) Uredbe UNMIK-a 2003/13 izmenjene Uredbom UNMIK-a 2004/45, koji utvrđuje da zaposleni za koje se smatra da imaju pravo na udeo u 20% prihoda od privatizacije društvenih preduzeća moraju dokazati: (i) da su bili registrovani kao zaposlena lica dotičnog

društvenog preduzeća u vreme privatizacije i (ii) da su bili na platnom spisku društvenog preduzeća najmanje tri (3) godine.

24. Dana 26. septembra 2013. godine, Specijalizovano veće PKVS je donelo rešenje [SCEL-11-0075] kojim je ispravilo englesku verziju presudu [SCEL-11-0075] od 4. septembra 2013. godine, zbog toga što je prilikom slanja kopije presuda u verziji na engleskom jeziku, strankama umesto konačne presude poslata preliminarne presuda, dok je verzija na albanskom jeziku ostala nepromenjena.
25. Dana 5. novembra 2013. godine, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Žalbenom veću protiv presude [SCEL-11-0075] Specijalizovanog veća PKVS od 4. septembra 2013. godine, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.
26. Dana 29. avgusta 2019. godine, Žalbeno veće PKVS je donelo presudu [AC-I-13-0181-A0008], kojom je odlučilo da se "[...] 2. *Žalbe žalilaca*, [...], A0009 *Hamijete Dinarama*", odbijaju kao neosnovane.

Navodi podnosioca zahteva

27. Podnositeljka zahteva tvrdi da su osporenim presudom [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća od 29. avgusta 2019. godine, povređena njena prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava, kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP.
28. Podnositeljka zahteva gradi svoj slučaj prevashodno na tvrdnji o povredi svog prava na pravično i nepristrasno suđenje iz razloga što presuda [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća PKVS od 29. avgusta 2019. godine nije ispunila kriterijume za "*pravično suđenje*" iz člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog: (i) nepostojanja obrazloženja sudske odluke; (ii) neodržavanja javne rasprave radi razmatranja njihovih navoda i (iii) povrede prava na suđenje u razumnom roku.
29. Podnositeljka zahteva takođe naglašava da je povređeno i ustavno načelo predviđeno članom 24. Ustava – Jednakost pred zakonom i to zbog tumačenja *diskriminacije* koje je iznelo Žalbeno veće PKVS. Što se tiče tvrdnje o diskriminaciji, podnositeljka zahteva navodi da se diskriminacija sastoji u tome da su radnici sa legitimnim pravima uklonjeni sa konačnog spiska zaposlenih koji imaju pravo na sticanje dela prihoda od prodaje DP "Agimi" Đakovica, a ne na etničkim osnovama kao što je obrazložilo Žalbeno veće Posebne komore. Stoga je, prema njenim navodima, prekršena ustavna garancija utvrđena u članu 24. Ustava, kojom se garantuje da su svi jednaki pred zakonom i da svako uživa zaštitu bez diskriminacije.
30. Naposljetku, podnositeljka zahteva tvrdi da su joj povređena prava utvrđena članom 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, ne pružajući bilo kakvo detaljnije izlaganje.

31. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahteve prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede članova 24, 31. i 46. Ustava u vezi sa članom 6. i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP; (iii) da proglasi nevažećom presudu [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća PKVS od 29. avgusta 2019. godine i vrati istu na ponovno suđenje u skladu sa presudom ovog Suda.

Prihvatljivost zahteva

32. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Ustavom, dalje precizirani Zakonom i utvrđeni Poslovníkom.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

34. Sud takođe ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, koji su dalje precizirani Zakonom. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47. Zakona [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. Zakona [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. Zakona [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

35. Na početku, Sud se poziva na datum uručenja konačne odluke i datum podnošenja zahteva Sudu kako bi ocenio da li je podnositeljka podnela zahtev u određenom zakonskom roku od 4 (četiri) meseca.
36. S tim u vezi, Sud podseća da poslednju odluku u slučaju podnositeljke zahteva predstavlja presuda [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća od 29. avgusta 2019. godine.
37. Na osnovu povratnice koju mu je PKVS dostavio u svom odgovoru od 10. juna 2020. godine, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva primila osporenu odluku dana 4. septembra 2019. godine.
38. Sud podseća da period od četiri meseca počinje da teče od datuma kada je podnosilac zahteva i / ili njegov ili njen predstavnik primio konačnu odluku ili imao dovoljno saznanja o konačnoj odluci redovnih sudova. (vidi odluku ESLJP-a *Koç and Tosun protiv Turske*, br. 23852/04, od 13. novembra 2008. godine.
39. Dalje, sud primećuje da uručivanje konačne odluke redovnih sudova podnosiocu zahteva, najbolji služi prilikom računanja perioda od četiri meseca koji počinje da teče od datuma uručenja kopije odluke (vidi Presudu ESLJP-a *Worm protiv Austrije*, br. (83/1996/702/894), od 29 avgusta 1997 godine, paragraf 33) .
40. Shodno tome, Sud smatra da je podnositeljka zahteva osporenu odluku primila 4. septembra 2019. godine, dok je svoj zahtev Sudu dostavila putem pošte dana 15. januara 2020. godine, što znači da je zahtev podnositeljke podnet van određenog zakonskog roka.
41. Sud ponavlja da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, ta da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da se spreči da organi i druge zainteresovane strane budu u stanju neizvesnosti u dužem vremenskom periodu (vidi presudu ESLJP-a *Mocanu i drugi protiv Rumunije*, Aplikacije br. (10865/09, 45886/07 i 32431/08), od 17 septembra 2014 paragraf 258, vidi, takođe, Presudu ESLJP-a *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugalije*, br. 56080/13, od 19 decembra 2017. godine, paragraf 129).
42. Ovaj rok takođe omogućava eventualnom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i, ako želi, da odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba da iznese i ujedno olakšava utvrđivanje činjenica u ovom slučaju jer protekom vremena, svako drugo ispitivanje otvorenih pitanja postaje problematično. (vidi Presudu ESLJP-a *Sabri Güneş protiv Turske*, predstavka br. 27396/06 od 29 juna 2012 godine paragraf 39).
43. Ovo pravilo naglašava vremensko ograničavanje roka za kontrolu koju vrši Sud i upozorava pojedince i državne organe na rok posle kojeg takva kontrola nije

više moguća (vidi odluku ESLJP-a *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97, od 25. januara 2000. godine, vidi i presudu ESLJP-a *Sabri Güneş protiv Turske*, citiranu gore stav 40).

44. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnositeljke nije podnet u zakonskom roku koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnositeljke neprihvatljiv jer je podnet van propisanog zakonskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika, dana 14. oktobra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi